

УДК332.122

Волощук Н. Ю.
к.е.н., кафедра обліку і аудиту та фінансів,
Карпатський інститут підприємництва ВНЗ Університету "Україна"
Газуда С. М.
к.е.н., доцент кафедри фінансів та економіки,
Карпатський університет імені Августина Волошина.
Кальницька М. А..
к.е.н., доцент кафедри міжнародних відносин
ДВНЗ „Ужгородський національний університет“

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СФЕРИ МАЛОГО БІЗНЕСУ РЕГІОНУ

Ефективне функціонування сфери малого бізнесу в Україні, в умовах поглиблення ринкових відносин, зумовлюється багатофакторним впливом

формування конкурентного середовища. При цьому реалізація заходів щодо удосконалення підприємницької діяльності у сфері малого бізнесу в регіоні перебувають у прямій залежності від формування цілеспрямованої, послідовної та передбачуваної державної регуляторної політики та дій владних і управлінських органів у сфері господарської діяльності.

У процесі реалізації державної регіональної політики забезпечення ефективного функціонування, підтримки і розвитку підприємництва, вагомою є роль та відповідальність місцевих органів самоврядування в напрямі створення сприятливого підприємницького середовища в регіонах.

Засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності базуються на основі: планування діяльності з підготовки проектів регуляторних актів; моніторингу результативності дії регуляторних актів та їх перегляду; проведенні навчальних семінарів для працівників районних державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування з питань впровадження регуляторної політики; оприлюдненні інформації про здійснення регуляторної діяльності та відстеженні результативності регуляторних актів; проведенні моніторингу ефективності впливу регуляторних актів на ділову активність і розвиток підприємництва; наданні методичної допомоги райдержадміністраціям, міським радам міст обласного значення щодо забезпечення виконання нормативно-правових актів, які стосуються підприємницької діяльності; проведенні "кущових" навчальних семінарів, тренінгів та консультацій для працівників органів державної влади та органів місцевого самоврядування всіх рівнів, підприємців і їх структур щодо реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності; забезпеченні вільного доступу підприємців, громадських організацій до інформації органів державної влади та місцевого самоврядування щодо питань впровадження регуляторної політики та покращення бізнес-середовища в регіоні.

Розвитку малого бізнесу відводиться важлива роль передусім на регіональному рівні. Досвід різних країн світу підтверджує конкурентоспроможність малих і середніх порівняно з великими підприємствами. Так, у Німеччині близько 70 % загального обсягу продукції створюється малими та середніми підприємствами. Розвиток малого бізнесу призвів до скорочення частки ряду параметрів великих компаній у загальній їх структурі. Частка малих та середніх підприємств у виробництві ВВП країн ЄС становить 63-67 % [1, с. 14]. В зарубіжних країнах, як і в Україні, малий бізнес відіграє важливу роль у вирішенні проблем зайнятості, про це свідчать такі дані [2]: малий бізнес в Європі становить основу соціально-економічного розвитку ЄС і налічує понад 20 мільйонів підприємств малого та середнього бізнесу, які дають більше половини загального обороту і доданої вартості. Число зайнятого населення в малому бізнесі Європи становить близько 70 %. Найбільша кількість малих підприємств створено в торгівлі, будівництві та харчовій промисловості. У Іспанії найбільшу частину малих підприємств становить сільське господарство – до 80 %, інші галузі, такі як будівництво, промисловість, суднобудування складають близько 25-30 %. У Японії частка малого підприємництва в економіці становить близько 40 %. У Сінгапурі функціонує близько 140 000 суб'єктів малого та середнього підприємництва, що складає близько 90 % усіх підприємств країни.

Україна має певну специфіку становлення інституту підприємництва порівняно з іншими країнами, яка виявляється, на жаль, у значній кількості проблем

різноманітного характеру (від правових до проблем інформаційного забезпечення малого і середнього бізнесу) про, що відмічають ряд науковців [3, с. 70].

До основних заходів перспективного розвитку малого підприємництва слід віднести: законодавче забезпечення, регулювання підприємницької діяльності, зокрема лібералізацію законодавства, усунення адміністративних бар'єрів та зменшення регуляторних факторів щодо функціонування суб'єктів підприємництва, подальший розвиток інфраструктури малого підприємництва, створення механізму фінансової підтримки підприємств, заохочення комерційних банків до інвестування малого підприємництва, підвищення ефективної співпраці з органами державного управління.

Окрім конкретних заходів підтримки розвитку малого бізнесу регіону в перспективі доцільно окреслити і загальнонаукові та управлінські підходи, виходячи з бачення та аналізу проблем на регіональному зрізі. Для цього необхідно, на основі чітко визначеної місії та стратегії розвитку регіону послідовно здійснити наступне: провести аналіз економічних ресурсів та визначити резерви, що незадіяні у функціонуванні великого та середнього бізнесу; врахувати регіональні особливості економіко-соціального розвитку, традиції та ментальність населення; виокремити пріоритетні види діяльності для малого підприємництва; з використанням державного та регіонального регуляторного інструментарію створити сприятливі ринкові економічні умови для розвитку визначених видів діяльності; створити розгалужену виробничу та соціальну інфраструктуру регіону, в тому числі і для підтримки розвитку малого бізнесу; здійснювати інформаційну підтримку та популяризацію пріоритетних видів діяльності; проводити політику регіонального протекціонізму для захисту власного ринку товарів і послуг з метою імпортозаміщення; в разі необхідності доцільно здійснювати цільову підтримку пріоритетних видів малого бізнесу в регіоні.

Отже, врахування і реалізація загальних заходів та регіональних особливостей розвитку, дасть можливість стимулювання ролі малого бізнесу в регіоні на перспективу, сприятиме розв'язанню низки невирішених проблем і забезпечить можливість подальшого економічного зростання регіону.

Перелік використаних джерел:

1. Комарницький І.М. Організаційно-економічні механізми розвитку підприємництва/Ігор Михайлович Комарницький. – Ужгород: Патент, 2000. – 224 с.
2. Партин Г. О. Толінг як форма залучення обігового капіталу / Г. О. Партин, О. А. Горбач // Науковий вісник НЛТУ України: збірник науково-технічних праць. – Львів, 2011. – Вип. 21.7. – С. 243-248.
3. Підприємство в Україні: проблеми становлення і розвитку/ [Долішній М.І., Козоріз М.А., Мікловда В.П., Даниленко Л.С.]. – Ужгород: Карпати, 1997. – 363 с.